

Tisková zpráva

V Senátu jsme hovořili o sdílené péči odborné sociální služby a rodiny uživatele

Sdílená péče v terénní a pobytové službě, to bylo tématem příspěvku Institutu sociální práce, z.s. v rámci konference „Podpora a rozvoj neformální péče – Jak na to“. Uskutečnila se v Senátu Parlamentu ČR pod záštitou jeho místopředsdkyně Mgr. Miluše Horské.

Praha, 5. 3. 2019 - O tom, že neformální pečovatelé, většinou rodinní příslušníci, nemají být vnímáni jako náhrada za formální péči, ale jako partneři v poskytování péče sdílené s odbornou sociální službou hovořil předseda Institutu sociální práce, z.s. PhDr. Jakub Čtvrtník, MBA. Spolek dlouhodobě usiluje o změny v celém systému fungování sociálních služeb směřujících k podpoře jeho vize co nejdále ŽÍT DOMA. V rámci svých projektů napomáhá zejména pečovatelským službám, aby toto svým uživatelům umožnily, a to i v případě jejich vysoce pokročilé závislosti na péči druhých. Přeměňují se ze služeb zajišťujících převážně rozvoz obědů a úklidy ve služby skutečně pečující o kohokoliv v takzvané tíživé sociální situaci – o seniory, ale i zdravotně postižené, chronicky nemocné i třeba osamělé matky.

„Za rok a půl intenzivní práce se 43 pečovatelskými službami se nám společně povedlo snížit počet jejich uživatelů z 9 tisíc na 6 tisíc. Na jednu stranu to vypadá velmi negativně, kde ty tři tisíce jsou? Řeknu druhé číslo: počet uživatelů, kteří od pečovatelské služby odebírali pouze obědy, klesl z 5 tisíc na polovinu. To znamená, že 2,5 tisíce lidem, kteří nebyli v nepříznivé sociální situaci, služba přestala vozit obědy a mohla se začít věnovat skutečné péči,“ vypočítával Jakub Čtvrtník. S tím souvisí také nutnost rozšíření provozní doby. Třetina ze spolupracujících služeb měla otevřeno jen do půl čtvrté, na konci projektu 85 % poskytovatelů už mělo průměrnou provozní dobu 13 hodin denně, včetně víkendů a svátků. Díky těmto změnám významně stouply odpracované hodiny přímé péče (pomoc s hygienou, podáním stravy) z 379 tisíc na 517 tisíc. Počet uživatelů se IV. stupněm příspěvku na péči vzrostl o víc jak sto procent, z původních 169 na 389. „Běžně by člověk řekl, že se IV. stupněm jde o typického uživatele pobytové služby. To znamená, že 389 lůžek nemusí vzniknout, když funguje dobře terénní služba,“ dodal Jakub Čtvrtník.

Jednou z podmínek, aby lidé mohli s pomocí pečovatelské služby i nadále ŽÍT DOMA, je nastavení takzvané sdílené péče. Důležitá je i pro pečující členy rodiny. „Bez sdílené péče je péče v domácím prostředí o osobu vysoce závislou skutečně velice obtížná. Potřebujeme rozvíjet nastavení rolí mezi pečující osobou a odbornou sociální službou. Protože když se stane něco nečekaného, jako autonehoda, a je potřeba se intenzivněji postarat o blízkého, tak se pečující často vzdají svého života. V dlouhodobějším horizontu to vede k vyčerpání, finančním ztrátám, sociální izolaci i třeba k nižšímu důchodu,“ řekl Jakub Čtvrtník.

O někoho blízkého se v České republice stará každý pátý obyvatel, tedy téměř dva miliony lidí. Zhruba 400 tisíc z nich, většinou ženy a nejčastěji ve věku 60+, tomu věnuje průměrně 37 hodin týdně. Vyplývá to z průzkumu Fondu dalšího vzdělávání a agentury PPM Factum. Další 600 tisíc

dospělých patří podle něj do skupiny „uhoněných, ustaraných dětí“, péči se věnují v průměru 16 hodin týdně. S člověkem, jemuž pomáhají, nebydlí. „Výpomoc stárnoucím rodičům“, průměrně 14 hodin týdně, zajišťuje 300 tisíc lidí. Asi půl milionu dospělých, cca 7 hodin týdně, jsou „vnoučata na návštěvě“. „Péče doma je základní hodnotou, kterou můžeme blízkým dát,“ konstatovala Martina Chmelová z pořádající organizace Alfa Human Service, z.s. a dodala, že vždy bude mít dopad na celou rodinu.

Účastníci konference se proto shodli, že kombinace neformální péče s tou formální odbornou, zejména v podobě terénních a ambulantních služeb, je do budoucna jedinou správnou cestou. Tím spíš, že populace stárne. „Pečující, který se stará doma, není cílovou skupinou žádné sociální služby. Když nebude mít sílu, kdo to bude doma zvládat? Budoucí zákon musí pečující do cílových skupin služeb zahrnout,“ upozornila Martina Chmelová.

Vedoucí oddělení stárnutí ministerstva práce a sociálních věcí Kateřina Kňapová všechny ubezpečila, že resort připravuje návrh legislativních změn, které by měly neformální péči podpořit. Blíže o nich hovořit ale nechtěla, protože jednání probíhají zatím na pracovní úrovni.

Pomocí těm, kteří potřebují nejintenzivnější podporu, bude navýšení příspěvku na péči - od dubna o šest tisíc korun ve IV. stupni závislosti a od července o čtyři tisíce ve III.stupni.

Institut sociální práce, z.s.

Eva Kroupová

e-mail: kroupova@institutsocialniprace.cz

mobil: +420 604 800 624